

Imo aliqui tradunt, complicem adulterii ubique existentem sub idem tempus cœlitus pariter coerceri, de quibus fuscè Becan. in analogia veter. & novi Testamenti, cap. 22. de zelotypia, Cornel. à Lapide sup. Numer. cap. 5. versic. 14. cum sequentibus, ejus meminit Petr. Gregor. Synagm. lib. 48. cap. 15. num. 1. & 2. ubi inquit ab hac aqua zelotypiæ fluxisse videri vulgarem purgationem, præsertim per aquam. Sed multum interest inter Legis veteris observationem, ac supersticiosas probationes, de quibus agimus. Etenim Deus propter duritiam cordis Hebræorum ne uxores propter solam suspicionem infontes enecarent, illum instituit probationis modum, cui ipse infallibilitatem contulit, quæ nunquam deficere potuit. Cornel. à Lapide dicto versic. 14. Quæ sicut cætera omnia ceremonialia & judicialia cum lege ipsa aboleverunt abrogata, ut notatum est supra, lib. 1. cap. 17. num. 8. At probationes per aquam & similes nec Deus instituit, nec earum infallibilitatem promisit, nec de earum certitudine aliqua est in Ecclesia revelatio, imò demone suggerente vulgus supersticiosè eas advenit, ideoque experimento captum est, sæpe falsum esse quod per purgationem vulgarem juxta hominum existimationem indicatur, quemadmodum asserabamus num. 9. & deducitur ex allato exemplo num. 12. Nam Deus ut virtutem Sacramenti Penitentiae mirabiliter ostenderet, voluit ut illa quæ verè adulterio se coinquinaverat, candenti ferro non ureretur, quo homines decepti ream infontem judicarent. De quo consule Castro Palao, Fagundez, Martin. Delrio, & alios quos dedimus supra, num. 10. Torreblanc. à num. 47.

Sanè ex traditis à num. 10. illustratum relinquitur, quod D. Covarruv. in exordio hujus capituli nos docet, nempe illicitam esse ac vitiatam omnem vulgarem purgationem, quæ per miraculum fit, quia est tentare Deum, quod grave peccatum est, ac intrinsecè malum, ut probant laudati num. 10. ideoque nec publica auctoritate hæc judicialia explorationes fieri possunt, ut probat Delrio inquisition. magicarum lib. 4. cap. 4. quest. 4. sectione 3. versic. Verum quaras. Nec purgatio per monomachiam, seu duellum, de qua in lege 1. & per totum tit. 4. part. 7. apud Catholicos Principes permittitur, quanvis aliqui contrà senserint, ut refert Greg. Lop. in l. 8. gloss. 8. tit. 14. part. 3. & in principio tit. 4. part. 7. existimantes licitum esse duellum publica auctoritate indictum ad detegendam veritatem, præsertim ubi de causa maxima contentio est: quæ opinio hodie admitti nequit, cum ex Tridentino sessione 25. de reformatione, cap. 19. pœna excommunicationis & privationis loci, in quo duellum habetur, imponatur Principibus Christianis, qui id in propria ditione permiserint, aut prohibuerint: ipsique præliantes, cooperantes & consulentes gravissimè plectuntur, de quo etiam Gregor XIII. edidit Constitutionem anno 1582. quæ incipit, Ad tollendam detestabilem duellorum, qua Decretum Concilii ad duellum privatim & absque patris inquit ampliat. Præterea extat alia Constitutio edita à Clemente VIII. anno 1592. quæ incipit, Detestabilis duellorum usus, quæ antea stabilita confirmat: aliaque prius evul-

gata ejusdem Pontificis anno 1591. incipiens, Illius vices: de quibus, ac de materia duelli plura apud Sanch. in Decalog. lib. 2. cap. 39. à num. 19. Bassæum in Florib. Theolog. verbo Duellum, Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 21. cap. 7. ex num. 73. Paul. Comitoli. responson. moral. lib. 6. quest. 13. cum sequentibus. Navarr. consil. 1. & 2. de purgat. vulg. Menchac. illustr. cap. 39. à num. 11. Petr. Caball. resolut. crimin. tractatu de omni genere homicid. à n. 76. Farinac. in praxi, quest. 119. num. 28. Torreblancam dicto cap. 23. num. 22. & alios apud Barbosam in remissione ad dictum caput 19. Concil. Trident.

Ibi: Cunegundem uxorem Henrici Imperatoris.

Fertur Cunegundis Imperatoris Henrici II. 16 conjux, cui infonti adulterii crimen objiciebatur, prius precibus ad Deum premissis, candentes vomeres per quindecim passus nudis pedibus pessundidisse, etsi alii opinentur manibus ignitos apprehendisse, unde corpore & fama illibata triumphavit. Hujus egregiæ purgationis meminerunt Cornel. à Lapide super Numer. cap. 5. versic. 14. ubi eam sanctam vocat. Torreblanc. dicto cap. 23. num. 32. Gigas Fulgos. lib. 8. cap. 1. Delrio dicta quest. 4. sect. 3. versic. In Concilio, Theatrum vitæ humanæ lit. D. verb. Divinatio, pag. 213. sub versic. Pudoris tuendi, Baron. Annal. anno 1024. ubi Spondan. num. 4. Sur. in vitis Sanctorum, tom. 2. die 3. Martii. Fuit hæc sancta femina, & mirabilis castimonie, quæ diu nupta Imperatori virginitatem, quam Deo voverat, illibatam ex consensu viri servavit, qui etiam in numerum Sanctorum relatus est. Baron. & Spondan. sup.

Simile periculum fecerunt proprii honoris 17 tuendi gratiâ Emma Angliæ Regina, Delrio ubi proxime, ex Polydoro Historia Angliæ. cap. 8. necnon Imperatrix Richarda uxor Caroli III. Delrio ibidem, Torreblanc. num. 31. & 33.

Ibi: Cum Creon publico decreto.

Hujus casus memoriam refricarunt Annal. 18 Bojor. lib. 4. Delrio d. sect. 3. Hottoman. disp. de feud. cap. 44. Theatrum vitæ humanæ sup. pag. 212.

Ibi: Ideoque aut orbes quosdam, & globos.

De hoc extat testimonium apud Alexandrum 19 lib. 5. cap. 3. quod refertur in Theatro vitæ humanæ lit. C. verbo Contractus, pag. 448. sub versic. Quibus ceremoniis, ubi verba hæc habentur: Aristides ut ictum fœdus cum omni Græcia firmaret, post diras execrationes accensus ferreos orbes in mare deiecit, adjurans ut ita extinguerentur cum omni stirpe & gente, qui contra fœdus irent.

Aliter Græci sua juramenta solemnizare consuevere, qui verre apprehenso, & stricto ad jugulum gladio, cœlum & terram, Solem & ultrices Furias advocabant, testesque faciebant, moxque verrem immolabant, ac in mare de-

ciebant Ita Alexand. lib. 4. cap. 10. apud Theatrum vitæ humanæ litera I, verbo Juramentum, pag. 457. sub versic. Ethnicorum.

Ibi: Posterior verò interpretatio.

Quæ verbis Sophoclis convenit, qui in hunc sensum accipitur & allegor à Delrio & cæteris supra laudatis, versiculo Hujus casus, num. 18.

Ibi: Consuevissent ignitum ferrum manibus tollere.

De quo supra, num. 5.

Ibi: Refert que Anaxagoram Philosophum.

21 Anaxagoras Clazomenius Philosophiæ egregius Professor, cum lapis insignis magnitudinis & adusti coloris in Ægos fluvium Thraciæ è cœlo decidisset, quem calurum idem, ut ferunt aliqui, prænuñciaverat, inquit cœlum totum ex lapidibus constare, solemque saxum ignitum esse. Unde Euripides ejus discipulus in Phædontis tragedia Solem auream glebam nuncupavit. Plutarch. in Lysand. Plin. naturalium histor. lib. 2. cap. 58. Theatrum vitæ humanæ lit. P, pag. 332. versic. Quam olim lapis, & lit. S, verbo Stella, pag. 339. versic. Præcipue verò.

22 Idem Anaxagoras asseveravit Solem esse ferrum candens, & majorem Peloponneso, quapropter impietatis damnatus, & Athenis proscriptus est: sed per Periclem discipulum veniam impetravit. Theatrum vitæ humanæ lit. P, verbo Philosophia, pag. 327. versic. Anaxagoras. Anaximander Philosophus Solem purissimum ignem dixit, Laërt. lib. 2. Theatrum vitæ humanæ ubi proxime, versiculo Anaximander.

23 Sed apud Ecclesiasticos Scriptores questionis est, an Deus ex materia ignea, vel aquea Solem construxerit? Et communis Sanctorum Patrum sententia habet, ex ignea fuisse constructum. Alii verò asserunt Solem cunctosque planetas ejusdem materiæ esse, ejus sunt orbes cœlestes, in quibus collocantur; hi autem ex aqua creati sunt: in qua opinione, etsi contrariam probabilem agnoscat, residet Salian. Annal. Ecclesiastic. tom. 1. die 4. num. 7. ubi latè disputat à num. 4. An autem Solis lux eadem sit, quam Deus prima die creasse dicitur, Genesis cap. 1. plurimis tractat Pat. Suar. de oper. sex dierum, lib. 2. cap. 2. Quanta sit Solis magnitudo, quantumque à terra distet, tradidit Cornel. à Lapide sup. Genes. cap. 1. versic. 16. Theatrum vitæ humanæ lit. S, verbo Sol, pag. 27. sub versic. Situs & magnitudo. Sol luculenter describitur Ecclesiastici cap. 23. à versiculo 3. ubi inter alia dicitur Vas, mirabile opus Excelsi, exurens montes, radios igneos exsufflans, qui resurgens radiis suis excæcat oculos. Pulchre etiam Secundus Philosophus Imperatori Adriano percontanti quid Sol, & quid Luna: inquit Solem esse cœli oculum, splendorem sine occasu, diei ornatum, & horarum distributorem: Lunam verò cœli purpuram, Solis æmulam, maleficiorum inimicam, solamen iter agen-

tium, prælagium tempestatum, Quæ extant apud Cornel. à Lapide ubi proxime.

Ibi: Sed & purgationis quæ ferro candenti sit.

Videas quos dedimus supra, num. 5.

Ibi: Meminit purgationis per aquam calidam.

De quo supra, num. 4.

SUMMARIUM.

- 1 De Tribunorum militarium dignitate, & sigillatim de Tribuno Celerum.
- 2 De Tribunis ordinariis, qui singulis legionibus præerant.
- 3 Qualis eorum dignitas, & num. 4.
- 5 De Tribunis militaribus cum Consulari dignitate.
- 6 De officio ac muneribus Tribunorum.
- 7 Quid sit interesse principis, quod munus Tribunis incumberebat.
- 8 Verbum Principia, quid significet, cum numeris seqq.
- 11 Post principia esse, apud Terentium quid significet.
- 12 Intellectus traditur ad legem Officium, §. ult. ff. de re militari, in illis verbis: Principis interesse. de quo latè usque ad finem capituli.

De Tribunorum Romanorum origine muneribus & dignitate: ad legem Officium, §. ult. ff. de re militari.

CAPUT XXIV. & ULTIMUM.

Tribunorum militarium dignitas & antiquitate, & prærogativis apud Romanos cum primis est eximia; Romulus enim Præfectum Celerum instituit, qui suprema post Regem auctoritate gaudebat, teste Pomponio in legem 2. §. isdem temporibus, ff. de orig. jur. Dyonyf. Halicarnass. lib. 2. Tertiam Sacrorum administrandorum partem Numa Tribuno Celerum tribuit, quem Romulus equitum, quos Celeres vocabant, Præfectum constituit, quos equites ac pedites Regum stipatores fuisse diximus. Joan. Rotin. de antiquit. Roman. lib. 7. cap. 4. Just. Lips. de magistr. populi Romani, cap. 14. Lexic. Calvini verbo Tribunos Celerum. Celeres autem fuere tercenti milites robustissimi, & ex nobilissimis familiis delecti juvenes, commendati suffragiis Curiarum, & per singulas Curias delecti, qui circa Regem essent, ut ipsum hastati per urbem assectarentur, & justis ministeria exequerentur. In militia antesignani erant, id est, qui sub primo signo, vulgò En la vanguardia, præliabantur, & primi certamen inibant, & postremi se recipiebant: equites quidem, ubi situs erat ad equestre certamen accommodus: pedites verò in aspero loco, & equis invio. Hi tercenti juvenes in tres centurias dividebantur, in quarum singulis unus erat Præfectus, seu

Centurio, qui omnes Tribuno Celerum subijciuntur, qui à ternario numero nomen accepit. Dicitur sunt milites hi *Celeres*, aut à ministerii celeritate, aut à suo duce Celere nuncupato, vel à Comite quodam Romuli sic vocato, qui cum contra Remum strenuè adjuvit, quem ipse peremit. Plutarch. in *Romulo*, Rosin. *diff. cap. 4.* Theat. vitæ hum. *lit. C. pag. 153.* Lexic. Calvini ubi proxime, Andr. Dom. Flocc. *de potest. Rom. lib. 2. cap. 2.* Sed Tribuni Celerum nomen cum Regibus Romanis abolevit, cujus loco Magister Equitum est subrogatus, *diff. l. 2. §. Et his Dictatoribus*, Joan. Rosin. *lib. 7. cap. 8. de Mag. Equit.*

Idem Romulus singulis legionibus Præfectos, seu Duces statuit, qui à tribu & ministerio Tribuni militum dicti sunt. De his Macer in *l. Officium 12. §. ult. ff. de re militar.* unde D. Covarr. materiam hujus capituli deprompsit, ejus textus auctorem Marcianum appellans, qui sanè Macer est. De eisdem Tribunis frequens mentio habetur in Jure, ut in *l. Tribunus 20. ff. de testam. milit. l. Milites 13. §. Irreverens, ff. de re militar. l. Tribuni 11. l. Nemo miles 13. C. de re milit. lib. 12. l. Juberius, §. Non danda, C. de erogat. militar. annon. l. unic. C. de salgamo, l. 1. C. de comitat. cod. lib. 12.* Primò hi Tribuni à Rege creabantur, postea verò à Consulibus & populo communibus suffragiis, vel ab Imperatore, aut Duce exercitus: ab his instituti dicebantur, Rutilius quia Rutilius Rufus legem tulit de jure Tribunorum qui à Ducibus instituebantur: sed à populo creati, à comitiis Comitatus nuncupabantur, de quibus latè Alex. ab Alex. *lib. 6. cap. 16.* Just. Lips. *lib. 2. dialog. 9.* Rosin. *sup. lib. 8. cap. 14. & lib. 10. cap. 7.* Lexic. Calvini *verb. Tribuni militum.* Quo anno Romulus legiones instituerit, dixi supra, *cap. 1. num. 112.*

Tribunorum hujusmodi dignitas in exercitu maxima fuit. Theat. vitæ humanæ *lit. T. verb. Tribunus, in princip. pag. 27.* nam inter militaria munera talis ordo servabatur, ut miles subesseret Centurioni, Centurio Tribuno, Tribunus Præfecto castrorum, Præfectus Legato, Legatus Consuli, qui toti exercitui præerat. Theat. vitæ hum. *lit. B. pag. 161.* Tribunus pedestribus imperabat, non equitibus, totique legioni, non alicui ejus parti, aut centuriæ, ut testatur Horatius apud Just. Lips. ubi proxime, hæc adnotantem:

Quod mihi paruerit legio Romana Tribuno.

Secundùm quæ Romani Tribuni similes videntur Præfectis nostrarum legionum, vulgò *Tercios*, quos *Maestres de campo* nuncupamus. Verùm Tribunos nedum legionum, sed etiam singularum cohortium Præfectos dici probat Rævard. *variorum lib. 7. c. 8.* ad interpretationem legis ultimæ, *C. de Testam. milit.* Vide legem Titius 25. *ff. cod. & Rosin. sup. lib. 10. cap. 7.*

Habebat tribunitia hæc dignitas haud paucas prærogativas. Primò tribuni aureis annulis utebantur, aliis verò militibus inferioris gradus ferrei tantum permittebantur. Secundò splendidioribus induebantur vestibus. Tertio poterant latum clavum, vel angustum gestare; unde quidam laticlavii, alii angusticlavii vocabantur: illi erant ex ordine Senatorio, aut stirpe Tribuni: hi inferioris gradus, obscuriorisque generis. Laticlavi erant foscule ampliores, qui vestimentis intexebantur: angusti clavi minores, vulgò

bordadura à guarnicion, per quos dignitas, & sanguinis nobilitas major aut minor dignoscebatur. Quarto præ se quatuor apparitores ducebant, qui honoris gratiâ illos affectabantur. Hæc apud Just. Lips. *d. dialog. 9. ad fin. Rosin. lib. 5. cap. 33.* Rævard. ubi proxime.

Hæc de Tribunis, qui militarem obtinuerunt dignitatem, & in exercitu jura reddebant, ut ordinarii Magistratus; nam fuere alii Tribuni militum, etiam tempore posteriores, autoritate tamen ac potestate longè præstantiores; nam anno ab urbe condita 309. plebe cum Patribus contendente, inductum est, ut Magistratus quidam crearentur populi suffragiis, partim ex Patribus, partim ex plebe, cum consulari potestate, qui Tribuni militum dicti sunt. Hi ad instar Consulium exercitui præesse poterant, & suis auspiciis bellum gerere. Rosin. *lib. 10. cap. 6. in princip.* Primo anno tres electi sunt, & omnes ex Patribus; sed lapsu temporis etiam plebeii admissi sunt, & numerus auctus. Sed quidam putant, aliquando viginti extitisse, de quo testis est Pomponius in *l. 2. §. Deinde cum post, ff. de origin. jur.* Alii verò ultra sex nunquam fuisse credunt, ut videre est apud Rosin. *lib. 7. cap. 20.* ubi ait hos Tribunos post annum 77. à sua institutione extinctos esse, de quibus etiam Liv. *lib. 4.* Dionys. Halicarnass. *lib. 11.* Sigon. *comment. in Fast. Theat. vitæ hum. lit. B. pag. 161. vers. Apud Romanos, & lit. M. pag. 27. vers. Tribuni militum, & lit. T. pag. 209. vers. Tribuni militum, Lexic. Calvini verb. Tribuni militum, Andr. Dom. Flocc. sup. cap. 16.* Pompon. *Læt. de Magistr. Roman. lib. 1. cap. 19.* Volaterran. *cod. tract. vers. Per aliam plebis, Jan. Gulielm. in sm. tract. cap. 20.*

Hucusque de differentiis Tribunorum militum, de eorum origine, & dignitate: nunc de muniis ordinariorum, quos secundo loco collocavimus, disquirendum est, ut jam ad nostri capituli elucidationem accedamus. Illa recenset Jurisconsultus Æmilius Macer in *l. Officium 12. §. ult. ff. de re militar.* in hæc verba: *Officium Tribunorum est, vel eorum, qui exercitui præfunt, milites in castris continere, ad exercitationem perducere, clavas portarum suscipere, vigiliis interdum circumire, frumentationibus commilitonum interesse, frumentum probare, mensuram fraudem coercere, delicta secundum suæ auctoritatis modum castigare, principis frequenter interesse, querelas commilitonum audire, valetudinarios inspicere: quæ etiam transcripta habentur in Lexico Calvini, verb. Tribuni militum, in fin. de quibus Just. Lips. *lib. 2. dialog. 9.* ubi addit, ad Tribunos spectare excubiis signum dare, vulgò *dar el nombre*; & advertit jus gladii penes Tribunos esse, qui à jure tribuendo sic appellati videntur D. Isidoro *Etymolog. lib. 9.* quod tamen communiter displicet, quia à tribu denominatos omnes Varionem sequuti sentiunt. Theat. vitæ hum. *verb. Tribus in princ.* Cornup. *de ling. Latin. pag. 889. num. 10.* Vide de muneribus Tribunorum eundem Lipsium *de militia Roman. lib. 5. dialog. 8.* Rosinum *de antiquitate Romana, lib. 10. capite 7.**

Inter cætera Tribunorum munera recenset Consultus, interesse principis: quid autem sit hoc, omnium Accursium latitavit, ut

D. Covar.

D. Covarruv. rectè præmittit, quo duce disquirendum est de verbi *Principia* significato, qui quidem multiplex est, ut videre licet apud Calepinum *verb. Principia*, & alios mox laudandos.

Ibi: *Principia interpretatur tentoria militum.*

Principia verbum usurpatur pro loco aciei, ubi milites, qui Principes vocabantur, tentoria figebant, ut præter Nebrißensem observat Calepinus & Lexicum Calvini *verb. Principia*. Sciendum enim est, Romanorum armatam militiam in tres classes præcipuas distingui, scilicet Hastatorum, Principum, & Triariorum, qui ultimi cæteris potioribus habebantur, quia divitiis militia operam dederant: isti seorsim in castris, & in acie tenebant. Hastati, quia hastis dimicabant dicti, primum locum hostem versus tenebant. Principes quia à principio gladiis pugnabant, sic vocati sunt, licet postea commutata re militari minus illustres facti sunt, & secundum occupabant locum: Triarii tertium & ultimum, unde nomen acceperunt. Fuere & Pilani milites, qui pilis præliabantur; sed ad unam ex tribus classibus reducebantur, ut constat ex Rosin. *de antiquitate Roman. lib. 10. cap. 12.* ubi figura castrametationis Romanorum Principes eligebantur atate ac robore præstantiores: Triarii natu majores. Hæc ex Polybio *lib. 6.* Lips. *de militia Roman. lib. 2. dialog. 1.* Rosin. *lib. 10. cap. 9.* Turneb. *adversariorum lib. 2. capite 9.* Theatro vitæ humanæ *lit. B. pag. 161. vers. Principes dicuntur, Cornucop. de lingua Latina, col. 888. num. 40. & col. 1065. num. 30.* Lexic. Calvini *verb. Milites.*

Ibi: *Principia dici Principis tabernaculum.*

Principia etiam dicebantur tentoria & tabernaculum Ducis, seu Imperatoris exercitus, quæ Prætorium itidem vocabantur. Plutarch. in *Galba, Sueton. in Orbene, cap. 6.* ibi: *Ad principia devenit.* Idem *cap. 1.* ait: *Ansus est ante principia se coram milites punire.* Lips. *lib. 4. dialog. 4. in princip. & lib. 5. dialog. 2.* Turneb. *d. cap. 9.* Calepin. *sup.*

Ibi: *Qui hac dictione alio sensu utitur.*

Usurpatur præterea verbum *Principia*, pro primatibus numerorum, principalibusque exercitus, lege 1. *Cod. de veteran. lib. 12.* juncta Glossa, ibi, Adrian. Turneb. *diff. cap. 9.* apud quem Marcellinus ita: *Præsentibus Jovianorum, & Hencalitanorum Principis & Tribunis causas vehementius æquo bonoque spectaverunt.* Idem deinceps: *Cum Arbitrationem semper & ambiguum, & prætumidum his questionibus præfesset, aliis specie tenus cum Principis legionum præsentibus.* Just. Lips. *sup. lib. 2. cap. 1.* Calepin. *sup.* Facit lex 18. *§. Ut autem, C. de re milit. lib. 12.*

Ibi: *Accipienda fore Comici verba, Hic ego ero post Principia.*

Hæc verba habentur apud Terentium in *Eunuch. act. 4. scena 7.* quorum sensus est, quod ille prætimidus erat, ideo post eos omnes, quibus colloquebatur, se collocaturum inquit, ut periculum fugeret. Quem locum sic intelligunt Donat. & alii in scholiis ad Terentium, Adrian. Turneb. *diff. cap. 9.* Calepin. *verb. Principia*, ubi ait post principia existere eum dici, qui in tuto est. Sed ambiguum est, ut testantur præfati Terentii Interpretes, an locus ille post principia sit in media acie, vel in fine. Turnebus opinatur, ultimam exercitus partem significari, quod verius videtur, scilicet post tentoria Imperatoris, seu Ducis, juxta significatum, de quo supra, *num. 9.*

Ibi: *Sed publica tabernacula, aut tentoria.*

Est & alia ejusdem vocis *Principia*, acceptio, nempe pro ea aciei regione, ubi militares Magistratus conveniebant, ut jura militantibus redderent, & consilium haberent de rebus publicis, & ad bellum spectantibus Duces & Primates exercitus: & ubi signa legionum existebant, hujusmodi tentoria publica vocabantur principia. Turneb. *d. cap. 9.* Calepin. *verb. Principia.* Hoc sensu accipiendum Consulti responsum in *dicta lege Officium 12. §. ultimo, ff. de re militar.* existimat D. Covarruv. secundum quem interesse principis nil aliud est, nisi assistere loco ubi causæ militum agebantur apud Tribunos, qui pro munere suo judicare tenebantur, ut præmissimus *num. 6.* & tradit Turneb. *lib. 22. cap. 11.* necnon militaribus consiliis, quæ de expeditione belli iniri solent. Idem tradit Glossa marginalis in *dicto §. ultimo*, Stephan. Daoiz in *indit. Jur. Civil.* Joan. Uffellius in *scholiis ad hunc locum.*

Hæc D. Covarruv. interpretatio, quæ in se vera est, videtur ita intelligenda, ut verbum *Principis*, apud Consulum non usurpetur pro loco ubi Tribuni munus judicandi exercebant, aut consilia inibant, sed pro ipso conventu & congregatione militum dignitate fungentium, quibus hæc peragenda incumbebant, jurisdictionem habentibus, & jus suffragii in consiliis; nam frequentissimè isti militares conventus Principia vocantur. Sic Justinian. in *l. unic. §. Si qua verò, Cod. de nov. Codic. confirm.* ait: *Sed & si qua re gesta in tui culminis judicio, vel in aliis civilibus, vel militaribus, vel apud principia numerorum.* Et in lege Tam collatores 18. *§. Erit autem, ibi: Vel eorum discussionem dicatissimis principis, seu arbitris in locis degentibus committere.* Et in *§. Ut autem, ibi: Ita ut si universitas numeri, seu principiorum monenda sit.* *Cod. de re milit. lib. 12. l. Juberius, §. Si qua tamen, ibi: Causa apud devotissima principia secundum præstatum modum tractata.* Et in *§. Non danda, ibi: Decem ex devotissimis principis Primates, Cod. de erogat. militar. annon. lib. 12.* Idem, quod diximus,